

LITERATURA

Vides gangrenades

El món de *Guilleries* és ple de brutalitat i d'odis atàvics, que amb el temps s'han estès com la malura al cor dels homes. Enmig d'una natura inhòspita que amaga, però, una bellesa esfereïdora, el protagonista emprèn la fugida cap a un destí incert. Ferran Garcia signa aquesta faula demolidora sobre l'ambigüitat moral, el ressentiment i la possibilitat del perdó.

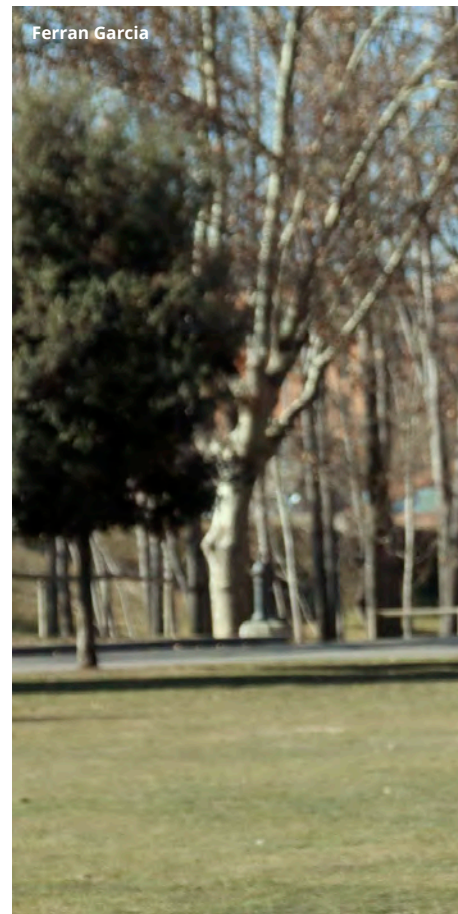
JOSEP GRAS

Les Guilleries és una vasta zona muntanyenca que abraça diferents serralades, s'estén per les comarques de la Selva i Osona i es deixa banyar pel Ter i l'Onyar. Sant Hilari de Sacalm és la població més important al voltant de la qual desplega la seva enorme carpenta formada de cims, cingleres, espadats i densos espais boscosos que retenen encara el ressò del galop dels cavalls menats per bandits i els crits abrاندats dels darrers carlins (1872-1876) que van plantar cara des de nombrosos indrets de la Catalunya interior. No gaire lluny

s'hi arreceren els fugitius d'aquesta faula obscura que es llegeix amb avidesa.

Sembla que les guilles —d'on es creu que prové el topònim— han habitat sempre aquest territori, del qual també en tenen l'usdefruit assegurat altres exemplars faunístics com el teixó i el senglar. Les guineus, però, tradicionalment afalagades per la seva astúcia, no són les bèsties principals d'aquesta novel·la de Ferran Garcia (Torelló, 1971), sinó els voltors i els corbs, que no s'acaben la feina. I els humans, salvatges i cruels molts d'ells, tothora famolencs de venjança, de mort indigna i acarnissada: la banda d'en Bonaplata, bandolers o pistolers d'ofici que escampen el terror i la destrucció a cada pam de terra que trepitgen. Ferotge llopada que tenyeix de sang la boscúria, els llogarets atemorits, els masos amb famílies senceres —com ja anuncia el roig de la coberta del llibre.

El paisatge d'aquesta natura feréstega i indòmita, però rotundament bella en la seva llibertat, és el destacat protagonista de *Guilleries* (2022), que no tan sols emmarca les accions dels personatges i n'esdevé testimoni impertèrrit, sinó que influeix en el seu comportament. L'autor coneix tan bé les peculiaritats de la vegetació i de la fauna d'aquests paratges que els integra dins el relat amb una habilitat sorprenent, fins al punt que no es poden separar dels fets o dels pensaments dels humans. Es converteixen en interlocutors poderosos d'en Boi, el nen que al llarg de la novel·la narra la història en primera persona. Aquestes contradiccions, diu, sempre

Ferran Garcia

marquen, per bé i per mal; és com un llegat que es duu clavat a dins, al més pregon de l'ésser, l'empremta del qual és inesborrable.

Però les herències no sempre són benvingudes, sobretot quan estan fetes de dolor, d'odis i ressentiments atàvics que amb el temps s'han anat gangrenant. En Boi reconstrueix i, allhora, explora la naturalesa d'aquest patiment que l'acompanya i que no hi ha manera de foragitar. Les seves primeres paraules, al començament de tot, són eloqüents: "El dany rebut en néixer no es cura /.../ Tot el mal torna perquè roman ocult a la nostra sang. D'aquí la nostra certesa en el dolor". El preu d'aquesta mena de "deute" contret i de les conseqüències sovint atzaroses i inevitables que se'n derivaran, serà el de la fugida. En Boi emprèn, doncs, un viatge incert de descoberta del món inhòspit que l'envolta, on el perdó sembla inexistent i la brutalitat més despietada

camina de bracet en ocasions amb l'ofrena de l'amistat i la reconciliació. La seva és una transhumància que no sembla tenir fi, com la de Joan Tur, el Noi i la Noia, Madame Laveau o el sanguinari Bonaplata, entre d'altres.

Guilleries transcorre a finals del segle XIX, a Taradell i als seus encontorns, en el context que esmentàvem al principi. Però no hi ha cap ideologia ni principis polítics en la manera d'actuar dels bàrbars d'aquesta novel·la. Al seu pas ho deixen tot anorreat, sumit en una desolació infinita. És el que troben els dos proscrits durant el seu periple: un esfereïdor espectacle de devastació, que la prosa de Ferran Garcia (*Blasfèmia, Recorda que moriràs...*) descriu de manera magistral: "Hi havia els ferros cargolats i roents d'un capçal de llit, un matalàs cremat i, entre el fum, el cos carbonitzat d'algú que s'havia enrinxolat sobre ell mateix, tornant

a la infància, tornant a la foscor del ventre".

Faula sobre les dificultats del perdó i la redempció personal en unes vides massa avesades a l'oprobri quotidià i la depravació moral.

Guilleries

FERRAN GARCIA

Males Herbes
Barcelona, 2022
187 pàgines

LES MÀSCARES DEL JO

de JOSEP M. QUINTANA

NOVETATS 3i4

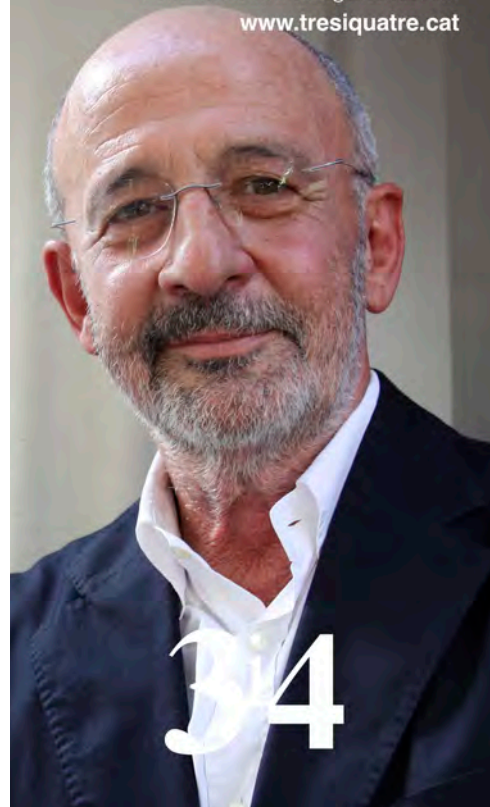
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a

Facebook i Twitter

Visita la nostra botiga virtual en

www.tresiquatre.cat

34